



بهترین روش تربیت فرزند از منظر امیرالمؤمنین (ع) چیست

در روایات ما آمده است که فرزندان را با نماز، روزه، وضو قبله و هر آنچه در حد فهم کودک است آشنا کنیم و بدین وسیله او را به دین پیوند زنیم، البته باید توجه داشت آموزش تدریجی است و در زمان‌های مناسب باید اقدام کرد.

همشهری آنلاین: در روایات ما آمده است که فرزندان را با نماز، روزه، وضو قبله و هر آنچه در حد فهم کودک است آشنا کنیم و بدین وسیله او را به دین پیوند زنیم، البته باید توجه داشت آموزش تدریجی است و در زمان‌های مناسب باید اقدام کرد.

به گزارش فارس، جرج جرداق مسیحی 200 بار نهج‌البلاغه را مورد مذاقه و مطالعه قرار داده است و شیعیان مدعی پیروی از امیرالمؤمنان علی (ع) با آن بیگانه‌اند، از بیانات مولا در نامه 31 نتایج حاصل می‌شود که اصول آن را در ادامه می‌خوانید:

1- فرزند پاره تن است: والدین توجه داشته باشند که فرزند ثمره وجودی آنهاست، از گوشت و پوست و خون آنهاست، اگر آسیبی به او برسد، گویی والدین دچار آسیب شده‌اند و اگر والدینی به این باور نرسند نمی‌توانند زمینه‌ساز سعادت فرزند خود باشند.

«وَجَدْتُكَ بَعْضِي، بَلْ وَجَدْتُكَ كَلِّي حَتَّى كَانَتْ شَيْئًا لَوْ أَصَابَكَ أَصَابَتِي، وَ كَانِ الْمَوْتُ لَوْ أَتَاكَ أَتَانِي، فَعَنَانِي مِنْ أَمْرِكَ مَا يَغْنِينِي مِنْ أَمْرِ نَقْسِي»

2- تربیت دینی: پاک و پلید و خوب و بد یکی نیست، دین آن برنامه‌ای است که موجب فلاح و رستگاری بشر است، از اینجا ضرورت اهتمام به تربیت دینی فرزند روشن می‌شود.

«إِنِّي أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ لُزُومِ أَمْرِهِ، وَ عِمَارَةِ قَلْبِكَ بِذِكْرِهِ، وَ الْإِعْتِصَامِ بِحَبْلِهِ وَ أَيْ سَبَبِ أَوْثُقِ مِنْ سَبَبِ بَيْتِكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ إِنْ أَثَرْتِ أَحَدَتْ بِهِ؟! أَحَى قَلْبِكَ بِالْمَوْعِظَةِ، وَ أَمْتَهُ بِالرَّهَادَةِ، وَ قُوَّةَ بِالْيَقِينِ، وَ تَوَرُّهُ بِالْحِكْمَةِ، وَ دَلِيلَهُ بِذِكْرِ الْمَوْتِ، وَ قَرْرَهُ بِالْقَنَاءِ، وَ بَصِيرَهُ فُجَائِعِ الدُّنْيَا، وَ حِدْرَهُ صَوْلَةَ الدَّهْرِ، وَ فُحْشَ تَقَلُّبِ اللَّيَالِي وَ الْإِيَّامِ...»

3- لقمه حلال: انحراف بشر از آنجا شکل می‌گیرد که به سمت پلیدی‌ها سوق پیدا می‌کند، کودکانی که فطرت پاک دارند و هنوز در اجتماع حاضر نشده‌اند بیشترین اثر انحرافی را از ناحیه لقمه می‌بینند، برای جلوگیری از این امر شایسته است به مقوله تغذیه از لقمه حلال پیش از پیش توجه داشته باشیم.

4- موعظه: برای استحکام بنیاد اخلاقی کودک بایست او را موعظه کرد، البته این مواظب نباید از موضع بالا و متکبرانه باشد، با لحن نرم و اگر در سنین پایین‌تر باشد، بازگویی داستان‌ها و قصه‌های قرآنی که ارزش‌های دینی و ضد ارزش‌ها را به کودک آموزش می‌دهد گزینه مناسبی خواهد بود.

«فَاصْلِحْ مَثْوَاكَ، وَ لَاتَبِعْ أَحْرَتَكَ بِدُنْيَاكَ، وَ دَعِ الْقَوْلَ فِيمَا... وَأَمُرٌ بِالْمَعْرُوفِ تَكُنُ مِنْ أَهْلِهِ، وَ ائْتِرِ الْمُتَكَبِّرَ بِيَدِكَ وَ لِسَانِكَ، وَ بَايِنُ مَنْ فَعَلَهُ بِجَهْدِكَ وَ جَاهِدْ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَ لَا تَأْخُذَكَ...»

5- آشنایی با دین: در روایات ما آمده است که فرزندان را با نماز، روزه، وضو قبله و هر آنچه در حد فهم کودک است آشنا کنیم و بدین وسیله او را به دین پیوند زنیم، البته باید توجه داشت آموزش تدریجی است و در زمان‌های مناسب باید اقدام کرد، مثلاً هنگامی که کودک کسل و خواب‌آلود است، این رفتار مضر است.

«وَأَعْلَمُ يَا بُنْتِي، أَنْ أَحَبَّ مَا أَنْتَ آخِذٌ بِهِ إِلَيَّ مِنْ وَصِيَّتِي تَقْوَى اللَّهِ، وَالْإِقْتِصَارُ عَلَى مَا فَرَضَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ، وَالْإِخْتِصَارُ بِمَا مَضَى عَلَيْهِ الْأَوَّلُونَ مِنْ آبَائِكَ، وَالصَّالِحُونَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِكَ، فَإِنَّهُمْ لَمْ يَدْعُوا أَنْ تَنْظُرُوا لِنَفْسِهِمْ كَمَا أَنْتَ نَاطِرٌ، وَفَكَّرُوا كَمَا أَنْتَ مُفَكِّرٌ... وَأَنْ أُبَدِّتَكَ بِتَعْلِيمِ كِتَابِ اللَّهِ وَتَأْوِيلِهِ، وَشَرَائِعِ الْإِسْلَامِ وَأَحْكَامِهِ، وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ، لَا أَجَاوِزُ ذَلِكَ بِكَ إِلَى غَيْرِهِ...»

6- علم سودمند: کودک را به مهد سپردن مضراتی دارد، از آن جمله که مهارت‌ها و علومی به او آموزش داده می‌شود که نه تنها ضرورتی بر آن نیست، بلکه موجب می‌شود تا وی از مفاهیم ارزشی دین فاصله بگیرد، ضروری است خانواده‌ها به آموزش قرآن توجه بیشتری داشته باشند تا زبان انگلیسی و غیره.

«إِنَّ خَيْرَ الْقَوْلِ مَا تَقَعَّ وَأَعْلَمُ أَنَّهُ لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا يَنْتَفَعُ، وَلَا يَنْتَفَعُ بِعِلْمٍ لَا يَحِقُّ تَعَلُّمُهُ...»

7- لزوم تسریع تربیت فرزندان: امام در این نامه به نکته مهمی اشاره فرموده‌اند و آن اینکه فطرت پاک کودک همچون کشتزاری است که تا زبر نشده باید در آن باورهای اعتقادی و تربیت دینی نهادینه شود، بهترین زمان از نونهالی تا دوران نوجوانی است.

8- شناخت نیکی‌ها: چه خوب است فرزند را با نیکی‌ها به صورت عملی آشنا کنیم، اگر قصد کمک به ایتام نیازمندان را داریم، کودک را با انفاق آشنا کنیم، بدین صورت که با حضور در مراسم این چنینی مانند جشن عاطفه‌ها پول و کادوی اهدایی را به دست فرزند دهیم تا او آن را تقدیم نیازمندان کند.

«لِيَعْبُرَكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ، وَ أَكْرَهُ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا، وَ لَا تَطْلِمُ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ، وَ أَحْسِنُ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ، وَ اسْتَفِيحُ مِنْ تَقْسِيكَ مَا تَسْتَفِيحُ مِنْ غَيْرِكَ، وَ أَرْضَ مِنَ النَّاسِ بِمَا...»

9- آگاه‌سازی: با پیشرفت علم و تکنولوژی لازم است خانواده قبل از محیط اجتماع فرزند را با مسائل مبتلا به روز جامعه تا حد ضرورت نه بیش از آن آشنا کند، هر چند معتقدیم نباید هر حرفی را به کودک خود منتقل کرد، اما این به معنای سکوت مطلق نیست!

10- علم به یقینیات: آگاه‌سازی می‌تواند عاملی برای دوری از تشکیکات بوده و فرد را در عمل به یقینیات و آنچه برای او روشن است یاری کند، تربیت دینی کودک از دوران طفولیت موجب می‌شود تا در سنین نوجوانی و جوانی فرزندان مسیر پیش‌رو را به درستی تشخیص داده و با توجه به مبدا و معاد قدم در راه سعادت گذارند.